

LESEN PAKIRNI MATERIAL - EVROPSKE ZAHTEVE OB UVOZU

Lesen pakirni material (embalaža) je običajno narejen iz manjvrednega lesa, ki ga je težko uporabiti za izdelavo bolj kakovostnih lesnih izdelkov. Lesen pakirni material predstavlja veliko tveganje za vnos in širjenje rastlinam škodljivih organizmov, saj se na splošno veliko uporablja v mednarodnem prometu, kjer lahko med državami in celinami kroži več let. Tveganje je toliko večje, če je narejen iz surovega, neobdelanega lesa, ki se ga deloma ali v celoti drži lubje.

Zaradi varovanja gozdov, ki jih lahko prizadenejo škodljivimi organizmi, in varovanja potrošnikov pred škodami, ki posledično lahko nastanejo zaradi njih, morata biti bodisi les ali pa končni izdelek ustrezno obdelana, da se uničijo škodljivi organizmi v njih.

Zaradi te nevarnosti je Evropska skupnost s 1. marcem 2005 uvedla posebne fitosanitarne zahteve pri uvozu lesenega pakirnega materiala.

Kot pakirni material, ki je ob uvozu pod fitosanitarnim nadzorom, se štejejo:

- **leseni zaboji za pakiranje, gajbe, bobni/koluti, palete, paletni zaboji ali**

- **druge podporne oblike, podporni les, distančniki in nosilci,**

ki se uporabljajo pri transportu vseh vrst predmetov.

Predpisane zahteve ne veljajo za:

- nepredelan lesen pakirni material, ki je tanjši od 6 mm,

- predelan lesen pakirni material (iverke ali drugače zdrobljen in toplotno ali pod pritiskom obdelan les),
- palete in paletni zaboji (tarifna številka KN ex 4415 20), če izpolnjujejo standarde za "palete UIC " ali "EUR palete" in so ustrezno označeni,
- lesen pakirni material, ki je v obtoku znotraj Evropske Skupnosti.

FITOSANITARNE ZAHTEVE

Z Direktivo Komisije 2004/102/ES, ki je pričela veljati s 1. marcem 2005, je bil v evropsko fitosanitarno zakonodajo implementiran Mednarodni standard za fitosanitarne ukrepe ISPM-15. Ta je nastal pod okriljem Mednarodne konvencije za varstvo rastlin (FAO-IPPC) in ureja promet z lesnim pakirnim materialom.

V skladu s tem standardom in navedeno direktivo mora lesen pakirni material, ki se uvaža v Evropsko skupnost, izpolnjevati naslednje tehnične zahteve:

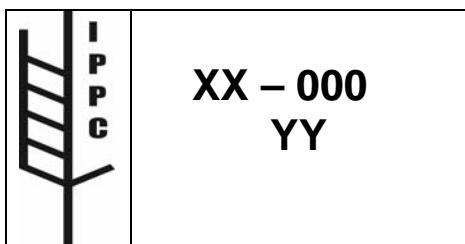
- **biti mora ustrezno toplotno obdelan ali zaplinjen z metilbromidom,**
- **imeti mora posebno oznako na lesu (žig po ISPM-15),**
- **od 1. januarja 2009 mora biti tudi obeljen (narejen iz lesa, kateremu so odstranili lubje).**

V prehodnem obdobju do konca leta 2007 se šteje za skladno z zahtevami tudi oznaka, ki je brez IPPC logotipa ima pa oznako države, proizvajalca in načina obdelave.

Za ladijski podporni les veljajo enake tehnične zahteve, le da se do konca leta 2007 predpisana oznaka ne zahteva, les pa mora biti brez lubja in simptomov oziroma znakov škodljivih organizmov (brez izvrtin in gliv).

OZNAKA ISPM-15

Zahtevana posebna oznaka na lesenem pakirnem materialu potrjuje, da je bil les ustrezno obdelan, in nudi določene informacije o načinu in kraju obdelave:

Sestavni deli oznake po ISPM-15 so:

- **IPPC** logotip
- **XX** – ISO koda države
- **000** - registrska številka proizvajalca
- **YY** - okrajšava za način obdelave (HT-toplotna obdelava, MB-metilbromid, DB-beljenje)

Oznaka mora biti vidna, čitljiva, obstojna in neprenosljiva. Dovoljenje za njeno uporabo lahko da zainteresiranemu proizvajalcu le državni uradni organ, pristojen za varstvo rastlin (v Sloveniji Fitosanitarna uprava RS). Oznaka tako predstavlja enostaven, uniformiran in mednarodno razpoznaven način uradnega potrjevanja, ki ne zahteva dodatnih dokumentov.

V Republiki Sloveniji opravljajo v skladu z direktivo Komisije 2004/102/ES nadzor uvoznih pošiljk, ki vsebujejo lesen pakirni material, fitosanitarni inšpektorji in carinski organi. Ob uvozu lesen pakirni material vizualno pregledajo in po potrebi odvzamejo vzorec za laboratorijsko analizo.

Če lesen pakirni material ne nosi predpisane oznake oziroma jo nosi, pa se ugotovi znake škodljivih organizmov, fitosanitarni inšpektor uvede na stroške uvoznika postopek:

- **tretiranja** (toplotna obdelava, zaplinjanje z metilbromidom) ali

- **predelave** oziroma **uničenja** (popoln sežig, zakopavanje vsaj 1 m globoko ali predelava v sekance) ali
- **zavrnitve** vstopa pošiljke.

Inšpektor se sicer odloči za tisto vrsto ukrepa in tisto mesto izvedbe ukrepa, ki je najugodnejše za stranko. Skoraj nujno pa je prepakiranje pošiljk.

Za lesen pakirni material, ki podpira, nosi, varuje ali razmika tovor in se uporablja pri pošiljkah v mednarodnem prometu, se v globalni trgovini uvajajo posebne zahteve glede obdelave in označitve, ki v državah Evropske unije že veljajo. Z zahtevami se je dobro seznaniti, da uvozne pošiljke zaradi neustrezne embalaže ne bi po nepotrebem stale na mejah.

Oznaki EPAL in EUR na paletah zagotavljata dovolj podatkov sledljivosti, da se štejeta kot ustrezni ob uvozu v EU.

Dodatne informacije dobite pri Fitosanitarni upravi RS:

- telefon (01 3094 379), telefax (01 3094 335)
- elektronska pošta: furs.mkgp@gov.si
- spletna stran: <http://www.furs.si/law/FAO/ZVR/ISPM15/isp15.asp>

POZOR! Fitosanitarnе zahteve in označevanje lesenega pakirnega materiala veljajo tudi za izvoz v določene tretje države, zlasti na druge kontinente!